

SDĚLENÍ Č. 3/2025

Sdělení k účasti sepisovatele návrhu na povolení oddlužení na přezkumu pohledávek přihlášených do insolvenčního řízení

OBLAST A RELEVANTNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVA

Oblast	- insolvenční správci - výkon funkce a činnosti insolvenčního správce
Relevantní právní úprava	- § 36 zákona č. 312/2006 Sb. - § 36 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb. - § 410 zákona č. 182/2006 Sb.

PŘEHLED

Úvod

Ministerstvo spravedlnosti, odbor insolvenční (dále jen „*ministerstvo*“ či „*orgán dohledu*“) coby správní orgán příslušný k výkonu dohledu nad insolvenčními správci a hostujícími insolvenčními správci podle § 36 zákona 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích (dále jen „*ZIS*“), reaguje tímto sdělením na nejednotnou praxi ohledně účasti sepisovatele při přezkumu přihlášených pohledávek (dále jen „*přezkum*“) podle § 410 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (dále také jen „*IZ*“).

Právní východiska

Pro účely tohoto sdělení pojem sepisovatel označuje kvalifikovanou osobu ve smyslu § 390a IZ, která dlužníkovi sepsala a podala návrh na povolení oddlužení.

Přezkum podle § 410 insolvenčního zákona je úkon, u něhož se předpokládá osobní účast dlužníka a insolvenčního správce. Základním účastníkem je vždy dlužník, který má možnost vyjádřit se ke všem přihlášeným pohledávkám a uplatnit svá práva.

Kvalifikovanou osobou podle § 390a insolvenčního zákona je jednak subjekt s odbornou kvalifikací vyplývající z jeho profese (advokát, insolvenční správce, notář, soudní exekutor), jednak akreditovaná osoba podle § 418a IZ a následujících. Účelem úpravy je, aby služby v oblasti oddlužení poskytovaly pouze odborně způsobilé osoby a aby se předešlo praktikám nekvalifikovaných poradců, kteří v minulosti zneužívali tíživé situace dlužníků a inkasovali vysoké platby za nekvalitní nebo zcela neúčelné služby.

Účast sepisovatele u přezkumu

Sepisovatel při přezkumu podle § 410 IZ vystupuje jako osoba *sui generis*: není zmocněncem dlužníka ve smyslu procesního předpisu, nevykonává procesní zastoupení a za dlužníka nečiní procesní úkony. Tato role není totožná s procesním zastupováním na základě plné moci. Pokud má dlužník zájem na tom, aby byl při přezkumu (resp. typicky při celém insolvenčním řízení) procesně zastoupen, musí být splněny podmínky pro plnohodnotné zastoupení a takové zastoupení je nutno doložit v souladu s procesní úpravou.

Sepisovatel může dlužníkovi pomáhat zejména tak, že mu vysvětlí průběh přezkumu, připomene věcné souvislosti, pomůže mu zorientovat se v jednotlivých pohledávkách a jejich právním režimu a podpoří ho při formulaci jeho vlastních vyjádření. Vyjádření k pohledávkám však činí dlužník osobně. Insolvenční správce může dlužníkovi umožnit, aby se o konkrétních skutečnostech poradil se sepisovatelem přímo na místě, nic to však nemění na tom, že za obsah procesních projevů odpovídá dlužník.

Komentářová literatura hodnotí účast sepisovatele na přezkumu jako vhodnou, a to právě s ohledem na jejich znalost poměrů dlužníka a struktury jeho závazků. Účast sepisovatele na přezkumu však není povinností, je dobrovolná. Dlužník má možnost, nikoli povinnost, požádat sepisovatele, aby ho k přezkumu doprovodil. Komunikace sepisovatelů vůči dlužníkům má tuto dobrovolnost výslovně zdůrazňovat a nesmí vytvářet dojem, že bez účasti sepisovatele dlužník přezkum nezvládne nebo že účast sepisovatele je podmínkou úspěchu oddlužení.

Je vhodné, aby z organizačních důvodů dlužník nebo sepisovatel předem informovali insolvenčního správce o účasti sepisovatele na přezkumu. Insolvenční správce nemá bez vážného důvodu bránit účasti sepisovatele u přezkumu.

Odměna za sepis návrhu

Odměna za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení je upravena v § 390a IZ. U advokátů, insolvenčních správců, notářů a soudních exekutorů [osoby podle § 390a odst. 1 písm. a) IZ] zákon stanoví její maximální výši (4 000 Kč bez DPH, resp. 6 000 Kč bez DPH v případě společného oddlužení manželů) a současně určuje, že v této odměně je zahrnuta také náhrada nákladů vynaložených v souvislosti se sepisem a podáním návrhu. Za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu podle § 390 odst. 1 IZ a za další činnosti s tím nezbytně spojené nenáleží těmto osobám jiné plnění (§ 390a odst. 3 IZ).

Akreditovaným osobám podle § 390a odst. 1 písm. b) a odst. 4 IZ odměna ani jiné plnění za sepis a podání návrhu ani za poskytnutí jiné služby poskytované v oblasti oddlužení nebo v souvislosti s oddlužením nenáleží.

Ministerstvo považuje za činnost nezbytně spojenou se sepisem a podáním návrhu také přiměřenou pomoc dlužníkovi s orientací v základních procesních krocích bezprostředně navazujících na podání návrhu, zejména při přípravě na přezkum přihlášených pohledávek a při jeho průběhu v roli sepisovatele ve smyslu tohoto sdělení. Za samotnou účast sepisovatele u přezkumu se dlužníkovi neúčtuje samostatná odměna. Tomu odpovídá i dlouhodobé doporučení ministerstva, aby dlužníci za sepis návrhu neplatili předem mimo insolvenční řízení a aby se odměna uplatňovala v insolvenčním řízení jako pohledávka postavená na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Cílem je chránit dlužníky před vytvářením nových dluhů a před nekalými praktikami, které by opětovně přesouvaly ekonomické riziko na nejzranitelnější osoby.

Nejčastější dotazy:

- Je účast sepisovatele u přezkumu povinná?

Není povinná, avšak je možná a užitečná. Dlužník se může rozhodnout, zda chce, aby ho sepisovatel doprovodil, nebo zda přezkum absolvuje sám.

- Platí dlužník sepisovateli zvláštní odměnu za účast u přezkumu?

Ne. Za samotnou účast sepisovatele u přezkumu se dlužníkovi neúčtuje samostatná odměna. Odměna za sepis a podání návrhu se u advokátů, insolvenčních správců, notářů a soudních exekutorů řídí § 390a odst. 3 IZ a uplatňuje se v insolvenčním řízení jako pohledávka postavená na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. U akreditovaných osob podle § 390a odst. 4 IZ odměna ani jiné plnění za služby v oblasti oddlužení dlužníkovi nenáleží vůbec.

- Může sepisovatel při přezkumu mluvit místo dlužníka?

Nemůže. Sepisovatel může dlužníkovi pomoci s orientací a může mu poradit, jak na otázky reagovat, ale vlastní vyjádření k přihlášeným pohledávkám činí dlužník. Ten také nese odpovědnost za jejich obsah.

- **Může účast sepisovatele ovlivnit rozhodnutí o oddlužení?**

Samotná účast sepisovatele rozhodnutí nenahrazuje ani nepředjímá. Procesní práva a povinnosti účastníků zůstávají beze změny. Rozhodné je splnění zákonných podmínek oddlužení a obsah vyjádření dlužníka. Účast sepisovatele ale může přispět k tomu, aby dlužník lépe porozuměl průběhu řízení a předložil úplné a pravdivé informace.

- **Co když je sepisovatel současně advokátem nebo insolvenčním správcem?**

Pokud je kvalifikovaná osoba podle § 390a odst. 1 písm. a) IZ současně nositelem více profesních rolí, je vhodné, aby bylo vůči dlužníkovi i třetím osobám zcela zřejmé, v jaké roli v dané věci vystupuje a poskytuje služby v oblasti oddlužení.

Upozornění

Informace obsažené v tomto materiálu vyjadřují právní názor odboru insolvenčního Ministerstva spravedlnosti coby útvaru funkčně příslušného k výkonu dohledové působnosti ministerstva nad insolvenčními správci a hostujícími insolvenčními správci. Tento materiál byl zpracován v rámci dobré správní praxe, a to za účelem zvýšení právní jistoty adresátů relevantních právních norem, jakožto i zvýšení transparentnosti a předvídatelnosti výkonu dohledových pravomocí Ministerstva spravedlnosti. Názory obsažené v tomto materiálu se vztahují k dohledové praxi Ministerstva spravedlnosti a nejsou právně závazné; soudy, jiné orgány veřejné moci a ministr spravedlnosti coby orgán rozhodující ve vybraných řízeních ve druhém stupni mohou zaujmout jiný názor. Postup v souladu s tímto materiálem bude orgánem dohledu obecně považován, v mezích okolností konkrétního posuzovaného případu, za postup v souladu s relevantními právními předpisy.

V Praze dne 23.12.2025

Mgr. Jan Benýšek
ředitel odboru insolvenčního